

**HELEN-KONSERNIN
OSAVUOSIKATSAUS
TAMMI-KESÄKUU 2016**

HELEN

Helenin tavoitteena uudistuminen ja kasvu energiamarkkinoiden murroksessa

Helen uudisti strategiansa. Tavoitteena on kasvaa ja menestyä energia-alan murroksessa. Suuntana on entistä vahvemmin uudet, asiakaslähtöiset palvelut. Samalla kiinnitetään huomiota nykyisen liiketoiminnan kilpailukykyyn sekä oman toiminnan kehittämiseen ja tehostamiseen. Strategian mukaisesti Helen teki katsauskaudella merkittäviä investointipäätöksiä uusiutuvaan energiaan ja lämpöpumppeihin sekä otti käyttöön Suomen suurimman aurinkovoimalan ja Pohjoismaiden suurimman sähkövaraston.

- Energiamarkkinoiden murros jatkuu, ja se edellyttää uudenlaista ajattelua ja toimintatapoja kaikilta toimijoilta. Me Helenissä haluamme uudistua ja olla uudistamassa myös koko alaa. Helen on palkittu maailman tehokkaimpana kaupunkienergiantuottajana, mikä on hyvä esimerkki suomalaisesta energiaosaamisesta. Tälle pohjalle on hyvä rakentaa uusia palveluita – jatkossa yhä enemmän yhdessä asiakkaiden kanssa, sanoo toimitusjohtaja Pekka Manninen.

***Helen-konserni** on liiketoiminnallinen kokonaisuus, jonka muodostavat emoyhtiö Helen Oy sekä tytäryhtiöt Helen Sähköverkko Oy, Oy Mankala Ab, Suomen Energia-Urakointi Oy ja Helsingin Energiatunnelit Oy. Osakkuusyhtiöitä ovat Voimapaha Oy sekä Suomen Merituuli Oy.*

Sulkeissa esitetyt luvut viittaavat vertailukauteen eli samaan ajanjaksoon edellisvuonna.

HUHTI-KESÄKUUN 2016

- Liikevaihto oli 141 milj. euroa (153 milj. euroa) ja liikevoitto 0 milj. euroa (12 milj. euroa). Liikevoiton alenemiseen vaikuttivat sähkön edelleen alhainen markkinahinta sekä vähentynyt lämmönmyynti.
- Liiketoiminnan rahavirta oli 43 milj. euroa (61 milj. euroa).
- Lämmin kevät ja alkukesä pienensivät lämmönmyyntiä. Lämpöä myytiin 1 017 GWh (1 219 GWh).
- Sähkön myynti pieneni ja oli 1 292 GWh (1 530 GWh).
- Kaukojäähdytyksen myynti kasvoi ja oli 40 GWh (31 GWh).
- Sähkönsiirto Helsingissä laski 1 % ja oli 1 001 GWh (1 007 GWh).

TAMMI-KESÄKUUN 2016

- Alkuvuoden tulos toteutui suunnitellusti. Liikevaihto oli 403 milj. euroa (413 milj. euroa) ja liikevoitto 57 milj. euroa (98 milj. euroa). Liikevoiton alenemiseen vaikutti merkittävästi sähkön alentunut markkinahinta sekä kasvaneet polttoainekustannukset.
- Liiketoiminnan rahavirta oli 108 milj. euroa (189 milj. euroa).
- Kylmä tammikuu kasvatti alkuvuoden lämmön myyntiä 5 % edellisvuodesta. Lämpöä myytiin 3 777 GWh (3 586 GWh).
- Sähkön myynti pieneni ja oli 3 541 GWh (3 880 GWh).
- Kaukojäähdytyksen myynti kasvoi ja oli 62 GWh (52 GWh).
- Sähkönsiirto Helsingissä kasvoi 2 % ja oli 2 228 GWh (2 186 GWh).

KONSERNIN AVAINLUVUT

	4-6/2016	4-6/2015	Muutos	1-6/2016	1-6/2015	Muutos
Liikevaihto, M€	141	153	-8 %	403	413	-2 %
Liikevoitto, M€	0	12		57	98	-42 %
Liikevoitto, %	0	8		14	24	-
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja, M€	-6	6		44	85	-49 %
Investoinnit, M€	26	28	-7 %	41	57	-28 %
Omavaraisuusaste, %	-	-		72	70	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-	-		2	3	
Henkilöstön määrä 30.6.	-	-		1 387	1 482	-6 %
Taseen loppusumma, M€	-	-		2 664	2 691	-1 %

STRATEGIA

Helen on määrittänyt uudistetun strategian, jonka tavoitteena on kasvaa ja menestyä energia-alan haastavassa markkinatilanteessa ja käynnissä olevassa murroksessa.

Strategian yhtenä päätavoitteena on kasvu. Siihen pyritään vahvistamalla nykyisten päätuotteiden myyntiä, asiakkuuksien hoitoa ja asiakaskokemuksen kehittämistä. Tavoitteena on myös vuosittain tuplata uusien palveluiden liikevaihto.

Kilpailu kaukolämmön, sähkön ja kaukojäähdytyksen myynnissä kiristyy entisestään, ja tuotteiden hintakilpailukyky on pystyttävä turvaamaan.

Helenin energiantuotantorakenteen kehittämisen kannalta merkittävin linjaus on pitkän aikavälin tavoite, ilmastoneutraalius vuoteen 2050 mennessä. Helenille suuntaviivoja on asetettu myös Helsingin kaupunginvaltuuston päätöksessä joulukuussa 2015, jolloin päätettiin uusiutuvan energian lisäämisestä niin, että Hanasaaren voimalaitoksen toiminnasta voitaisiin luopua vuonna 2024.

Helenin tavoitteena on tehdä päästöjen vähentämiseksi ja uusiutuvan energian lisäämiseksi investointeja vaiheittain ja hyödyntää kaikki uusien teknologioiden tarjoamat mahdollisuudet. Uusia energiantuotantoratkaisuja kehitetään myös yhdessä asiakkaiden kanssa.

MYynti JA ASIAKKUDET

Sähkönmyynnissä kuluttaja-asiakkaille panostettiin tehokkaaseen asiakaspalvelu- ja myyntityöhön eri kanavissa ja saatiin kasvatettua asiakasmäärää.

Yritysmyyntissä otettiin kevään aikana käyttöön uusi, yhteistyössä asiakkaiden kanssa kehitetty asiakashallintamalli. Sen avulla asiakkaita pystytään palvelemaan entistä kokonaisvaltaisemmin eri energiapalveluihin liittyvissä asioissa. Yritysassiakkaiden kanssa solmittiin useita uusia sopimuksia kaukolämmön, kaukojäähdytyksen, sähkön ja uusien palveluiden toimittamisesta.

Aurinkosähköjärjestelmien kysyntä on kasvanut ja Helen on uudistanut ja laajentanut aurinkosähköön liittyvää palvelutarjontaa.

Asiakkaille tarjottavia digitaalisia palveluita kehitettiin ja otettiin käyttöön mm. kaukolämpöliittymän tilaamista ja rakennuttamista helpottava sähköinen palvelu.

ENERGIANTUOTANTO JA TOIMITUSVARMUUS

Helenin tuotantolaitosten käytettävyys säilyi hyvällä tasolla, ja tuotantolaitosten sekä lämpö- ja jäähdytysverkon ohjaus toteutui ennakoitusti. Kaukolämmön, kaukojäähdytyksen ja sähkön toimitusvarmuus Helsingissä säilyi erittäin korkealla tasolla.

Hanasaaren voimalaitoksella pelletin käyttö polttoaineena toteutui suunnitellusti. Jatkuva pelletin seospoltto aloitettiin Hanasaaren voimalaitoksella vuodenvaihteessa. Salmisaaren voimalaitoksella vastaavat laitteistot otettiin käyttöön jo edellisenä vuonna. Helen on tällä hetkellä ainoa energiayritys Suomessa, joka polttaa pellettiä voimalaitoskokoluokan pölypolttokattilassa.

MERKITTÄVIÄ TAPAHTUMIA KATSAUSKAUDELLA

- Suomen suurin aurinkovoimala otettiin käyttöön Helsingin Kivikossa. Aurinkovoimalassa on lähes 3000 aurinkopaneelia, ja sen arvioitu vuosituotanto vastaa noin 350 kerrostalokaksion vuosikulutusta. Yhteensä Helenin aurinkovoimalat - Kivikko ja vuosi sitten käynnistynyt Suvilahti - yltyvät teholtaan yli megawattiin. Tämä on noin 13 % koko Suomen verkkoon kytketystä aurinkosähkötuotannosta.
- Helen teki päätöksen yhdestä Suomen suurimmasta uusiutuvan energian investoinnista ja rakentaa pellettilämpölaitoksen Salmisaareen. Laitokseen tulee Suomen suurin pellettikattila. Kyseessä on merkittävä hanke Helenin mittavassa investointiohjelmassa uusiutuvan energian lisäämiseksi. Pellettilämpölaitos valmistuu vuoden 2018 alussa
- Helen päätti rakentaa Helsinkiin, Esplanadin puiston alla sijaitsevaan jäähdytyskeskukseen

uuden, suuren lämpöpumppulaitoksen, jonka tuotantokäyttö alkaa keväällä 2018. Investointi kattaa kaksi jäähdytystä ja lämpöä tuottavaa, teollisen mittakaavan lämpöpumppua. Ne kasvattavat Esplanadin jäähdytyskeskuksen jäähdytystehon yhteensä 50 megawattiin. Investointi vähentää Helenin hiilidioksidipäästöjä arviolta 20 000 tonnia vuodessa.

- Helen ja Gasum solmivat merkittävän biokaasukumppanuussopimuksen. Helen alkaa tuottaa kaukolämpöä kotimaisella jätteestä valmistetulla biokaasulla ja lisää näin uusiutuvien energianlähteiden käyttöä. Helen tuo samalla markkinoille yritysasiakkaille tarjottavan uusiutuvan kaukolämpötuotteen, jonka tuotanto perustuu alkuvaiheessa biokaasuun. Uusiutuvan biokaasun lämmöntuotannon suorat hiilidioksidipäästöt ovat nolla.
- Helen päätti lähteä ensimmäisten joukossa mukaan uusiin energia-alan energiatehokkuussopimukseen vuosille 2017-2025. Helen saavutti omat aiemmat tavoitteensa jo etuajassa, ja Helenin energiatehokkuus on erityisesti sähkön ja lämmön yhteistuotannon ansiosta maailman huippua. Helenin tavoitteena on edelleen parantaa energiantuotannon ja -jakelun tehokkuutta sekä edistää asiakkaiden energiansäästöä.
- Helen Sähköverkko Oy käynnisti rakennustyöt Kalasatamassa. Uusi Kalasataman sähköasema vahvistaa lähialueiden sähkönjakelua ja parantaa sähkönjakelun toimitusvarmuutta. Sähköasema otetaan käyttöön syksyllä 2017. Lisäksi alueelle rakennetaan uutta maanalaista jakeluverkkoa.

INVESTOINNIT

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat yhteensä 42 milj. euroa ja nettoinvestoinnit 41 milj. euroa. Emoyhtiön osuus investoinneista oli 24 milj. euroa.

Pysyvien vastaavien pääomapalautuksena saatiin 1 milj. euroa.

Helen Sähköverkko Oy:n investoinnit katsauskaudella olivat 14 milj. euroa.

Oy Mankala Ab:n vesivoimalaitoksen modernisointiin liittyvät investoinnit olivat katsauskaudella 2 milj. euroa. Helsingin Energiatunnelit Oy investoi 2 milj. euroa.

RAHOITUS

Konsernin omavaraisuusaste oli 72 % (70 %) ja korollisten velkojen määrä katsauskauden lopussa 660 (711) milj. euroa.

RISKIENHALLINTA

Riskiennhallinnan tavoitteena on energian toimitusvarmuudesta huolehtiminen sekä konsernin arvon turvaaminen ja kasvattaminen pitkäjänteisesti.

Kevään aikana jatkettiin kokonaisvaltaisen riskienhallinnan kehityssuunnitelman toteuttamista muun muassa kehittämällä konsernin yhteisiä toimintatapoja, energiakaupan riskienhallintaa ja riskien arviointimenetelmiä.

HENKILÖSTÖ

Emoyhtiön henkilöstömäärä katsauskauden lopussa oli 1 128 (1 192). Helen Sähköverkko Oy:n henkilöstömäärä oli 104 (108) ja Suomen Energia-Urakointi Oy:n 155 (180). Muissa tytäryhtiöissä ei ole henkilöstöä.

Alkuvuoden aikana toteutetun laajan henkilöstötutkimuksen pohjalta kaikissa yksiköissä ja ryhmissä laadittiin omat kehityssuunnitelmat ja määritettiin toteutettavat kehitystoimenpiteet.

Helenissä on saavutettu hyviä tuloksia työturvallisuuden parantamisessa ja työtä jatkettiin edelleen. Nolla tapaturmaa -foorumi myönsi Helen Sähköverkko Oy:lle parhaan tasoluokituksen 1. Helen Oy:lle myönnettiin tasoluokitus 2.

Helen palkkasi aiempien vuosien tapaan yli 100 kesätyöntekijää.

TUTKIMUS JA KEHITYS

Helen liittyi mukaan Sitran perustamaan Pääkaupunkiseudun Smart & Clean -säätioon, jonka tavoitteena on kehittää pääkaupunkiseudusta ja Lahdesta maailmanluokan testialue puhtaissa ja älykkäissä ratkaisuissa, tarjota parhaat ratkaisut maailman kaupunkien haasteisiin sekä toimia näyteikkunana suomalaisille ja kansainvälisille yrityksille.

Suvilahteen toteutettavan, Pohjoismaiden suurimman sähkövaraston asennustyöt valmistuivat. Pilottihankkeessa testataan megawattiluokan sähkövaraston tarjoamia uusia mahdollisuuksia: sähkön joustavaa välivarastointia sekä uusia liiketoimintamalleja, joita sähkön varastoinnin avulla voidaan kehittää.

Helen jatkoi panostuksia sähkön kysyntäjoustopalveluiden kehittämiseen ottamalla käyttöön hajautetun energijärjestelmän hallintaohjelmiston. Se mahdollistaa asiakkaan aktiivisen osallistumisen sähkömarkkinoille ja uuden ansaintamallin asiakkaalle.

NÄKYMÄT TULEVAISUUTEEN

Euroopan ja Suomen talouden ja energiamarkkinoiden epävarmuustekijät heijastuvat edelleen liiketoimintaan.

Suomen hallituksen päätös kiristää lämmityspolttoaineiden verotusta tuo merkittävän lisärasitteen energiantuotantoon.

Hallituksen ratkaisu luopua sähkön ja lämmön yhteistuotannon hiilidioksidiveron kaksinkertaistamisesta oli kuitenkin oikeansuuntainen toimenpide. Tällä on merkittävä vaikutus yhdistetyn sähkön- ja lämmöntuotannon toimintaedellytyksiin, ja näin se tukee sähkötehon riittävyyden turvaamista Suomessa.

Lähivuosien sähkömarkkinat tulevat ennusteiden mukaan olemaan hyvin vaikeat sähköntuottajille. Hintataso on matala ja markkinahintojen jyrkkä vaihtelu jatkuu.

Vuoden 2016 tuloksen ennakoidaan laskevan oleellisesti verrattuna vuoteen 2015.

Helsingissä 9.8.2016

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Pekka Manninen".

Pekka Manninen
Toimitusjohtaja

MYYNТИ

GWh	4-6/2016	4-6/2015	Muutos	1-6/2016	1-6/2015	Muutos
Sähkönmyynti	1 292	1 530	-16 %	3 541	3 880	-9 %
Sähkösiiirron myynti	1 001	1 007	-1 %	2 228	2 186	2 %
Lämpö	1 017	1 219	-17 %	3 777	3 586	5 %
Jäähdytys	40	31	29 %	62	52	19 %

TULOSLASKELMA

milj. euroa	4-6/2016	4-6/2015	Muutos	1-6/2016	1-6/2015	Muutos
LIIKEVAIHTO	141	153	-8 %	403	413	-2 %
Valmistus omaan käyttöön	3	2	14 %	4	6	-29 %
Liiketoiminnan omat tuotot	1	2	-12 %	3	4	-18 %
Kulut						
Energia, aineet ja tarvikkeet	-36	-25	44 %	-56	-45	26 %
Voimalaitospolttoaineet	-37	-46	-20 %	-155	-137	13 %
Muut kulut	-42	-46	-8 %	-83	-87	-5 %
Poistot	-31	-29	8 %	-61	-56	8 %
LIIKEVOITTO	0	12		57	98	-42 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-7	-6	7 %	-13	-13	2 %
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA	-6	6		44	85	-49 %
Verot	-1	-3		-9	-17	
Vähemmistöosuudet	0	0		0	0	
TILIKAUDEN VOITTO	-7	3		35	69	-49 %

TASE 30.6.

milj. euroa	2016	2015
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	64	69
Konserniliikearvo	34	-
Aineelliset hyödykkeet	1 929	1 949
Sijoitukset	303	305
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Polttoaineet	60	69
Muu vaihto-omaisuus	5	7
Saamiset	117	107
Rahat ja pankkisaamiset	152	186
YHTEENSÄ	2 664	2 691
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	600	600
Muut rahastot	1 251	1 172
Edellisten tilikausien voitto	32	-
Tilikauden voitto	35	69
Vähemmistöosuudet	5	1
Konsernireservi	-	39
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma	611	697
Lyhytaikainen vieras pääoma	129	113
YHTEENSÄ	2	2 691
	664	

RAHOITUSLASKELMA

milj. euroa	4-6/2016	4-6/2015	Muutos	1-6/2016	1-6/2015	Muutos
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA						
Liikevoitto	0	12		57	98	
Poistot	31	29		61	56	
Muut oikaisut	7	7		7	7	
Rahoitustuotot ja -kulut	-7	-6		-13	-13	
Käyttöpääoman muutos	11	20		-3	41	
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA A	43	61	-29 %	108	189	-43 %
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA B	-26	-28	-8 %	-41	-57	-28 %
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Lyhytaikaisten velkojen muutos	-10	-6		-21	-19	
Pitkäaikasten lainojen muutos	-1	-		-5	2	
Oman pääoman muutokset ja voitonjako	-4	-		-38	-	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA C	-16	-6	159 %	-63	-17	279 %
LIKVIDIEN VAROJEN MUUTOS (A+B+C)	1	27		4	115	

Osavuositarkastus on tilintarkastamaton.